Ministerie van Defensie

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

Bestuursstaf
Directie Communicatie

Kalvermarkt 32
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Contactpersoon

Datum 17 FEB 2020
Onderwerp Besluit op uw Wob-verzoek

Onze referentie
BS202002285

Bijlage
3
Bij beantwoording datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

Geachte

Bij brief van 6 december 2019, ontvangen op 12 december 2019, heeft u een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna Wob). In uw verzoek vraagt u naar alle interne en externe communicatie en overige documenten die melding maken van het aantal burgerdoden, of die betrekking hebben op de ontstane onduidelijkheid over het aantal burgerdoden die veroorzaakt zijn bij de Nederlandse aanval op Hawija in de nacht van 2 op 3 juni 2015. U geeft aan dat ten minste ook tot het verzoek moet worden gerekend de interne en externe communicatie en overige documenten die betrekking hebben op de vraag of het getal van 70 burgerdoden, die door *Central Command* (CENTCOM)[1] bevestigd is aan NOS en NRC, geloofwaardig is en al dan niet opnieuw bevestigd of ontkracht kan worden door CENTCOM. Het gaat u om de periode 18 oktober 2019 tot aan datum verzoek.

Allereerst verwijs ik u graag naar de Kamerbrief van 25 november jl. (Kamerstuk 27925, nr. 673), onder andere de passage over aantal (burger)slachtoffers en dat het tot op de dag van vandaag nog altijd niet zeker is hoeveel burgerslachtoffers er precies zijn te betreuren.

In voorbereiding op de Kamerbrief inzake transparantie burgerslachtoffers van 4 november jl. (Kamerstuk 27925, nr. 670) zijn per email tussen verschillende ambtenaren conceptteksten gewisseld. Daarin is ook een aantal keer het getal 70 benoemd. De afstemming van teksten tussen ambtenaren ter voorbereiding van een Kamerbrief wordt bij uitstek gekwalificeerd onder het interne beraad met de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 11 van de Wob).

Op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wob wordt in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie verstrekt over daarin opgenomen beleidsopvattingen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moet worden begrepen: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijke leidinggevenden, correspondentie tussen onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen en samenvattingen en conclusies van interne besprekingen.

Het interne karakter van een document wordt bepaald door het oogmerk waarmee het stuk is opgesteld. De steller van het document moet de bedoeling hebben gehad dat het zou dienen voor gebruik binnen de overheid. De vertrouwelijkheid van het intern beraad beoogt een ongehinderde bijdrage van

1 Het hoofdkwartier in de Verenigde Staten dat de anti-ISIS operaties aanstuurt.

COR 06.000-100059

Bestuursstaf
Directie Communicatie

Datum
17 FEB 2020
Onze referentie
BS202000

ambtenaren en betrokkenen bij de beleidsvorming en voorbereiding hiervan, te waarborgen. Zij moeten in alle openheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden bijvoorbeeld verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen en conclusies met de daartoe gevoerde argumenten.

Deze emailberichten besluit ik gedeeltelijk openbaar te maken. De persoonlijke beleidsopvattingen van de desbetreffende ambtenaren verstrek ik niet. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie.

Daarnaast vraagt u ook naar documenten die betrekking hebben op de vraag of het getal van 70 burgerdoden, dat door CENTCOM bevestigd is aan NOS en NRC, geloofwaardig is en al dan niet opnieuw bevestigd of ontkracht kan worden door CENTCOM. In het debat met de Tweede Kamer van 27 november 2019 heeft de Minister van Defensie aangegeven dat contact is gezocht met CENTCOM over het getal 70. CENTCOM heeft op verzoek van Nederland een schriftelijke reactie gegeven, welke in het genoemde debat ook op papier onder de aanwezigen is verspreid. Deze reactie besluit ik openbaar te maken.

In alle documenten zijn de persoonsgegevens van een aantal ambtenaren onleesbaar gemaakt. Het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e van de Wob) gaat in deze gevallen voor op het belang van openbaarmaking, waarbij ik ook heb meegenomen dat deze persoonsgegevens niets toevoegen aan de inhoud van de documenten.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De Minister van Defensie
voor deze
De Secretaris-Generaal,

mr. G.E.A. van Craaikamp

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit bezwaar indienen bij de Minister van Defensie. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan DienstenCentrum Juridische Dienstverlening, Commissie advisering bezwaarschriften Defensie, Postbus 90004, 3509 AA Utrecht. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, een dagtekening bevatten en van de naam en het adres van de indiener zijn voorzien. Uit het bezwaarschrift moet duidelijk blijken tegen welk besluit en op welke gronden bezwaar wordt gemaakt.

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Verzonden: zondag 3 november 2019 10:22
Aan: [redacted] BS/AL/DCO ; [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs
CC: [redacted], BS/AL/HDB ; [redacted], BS/AL/DCO ; [redacted], BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper ; [redacted] BS/AL/BSG ; [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs ; [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ5 Plan ; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT ; [redacted], BS/AL/DCO ; [redacted] BS/AL/DCO
Onderwerp: RE: DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK concept kamerbrief inzake transparantie burgerslachtoffers

Klopt.
In het CAOC credibility assessment/inquiry wordt alleen geconcludeerd dat burgerslachtoffers credible zijn (of woorden van gelijke strekking). Over de aantallen wordt geen oordeel gegeven, anders dan dat de genoemde open bronnen (Reuters/al-Jazeera) aangehaald worden.

Van: [redacted] BS/AL/DCO
Verzonden: zondag 3 november 2019 10:04
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs [redacted]@mindef.nl>
CC: [redacted]., BS/AL/HDB <[redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper [redacted]@mindef.nl>; [redacted], BS/AL/BSG [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ5 Plan [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted], BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: Re: DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK concept kamerbrief inzake transparantie burgerslachtoffers

Klopt. In het kort: CENTCOM vond het credible dat er burgerslachtoffers zijn gevallen, ze noemden daarbij dat er in open bronnen werd gesproken over aantallen van 74 (oa Reuters en Al Jazeera zaten rond de 70).

[redacted]
Woordvoerder Defensie
[redacted]

Op 3 nov. 2019 om 09:14 heeft [redacted], BS/AL/HDB/Belmdwrs [redacted]@mindef.nl> het volgende geschreven:

> Goedemorgen,
>
> Het gaat hier inderdaad om wat er precies in het CENTCOM rapport staat. Dat rapport is wat NLD zich op baseert waar het gaat om de vraag of en zo ja hoeveel burgers er gevallen zijn. We hebben immers geen andere manier om zelf mediaberichten, die er inderdaad waren, te controleren en al dan niet te bevestigen. Hetzelfde geldt voor die informant. Dat is hoe het werkt: dat doen we via CENTCOM. Anders zouden we daar zelf onderzoek naar (hebben) moeten doen, maar we hebben de mensen/middelen/expertise daar niet voor die CENTCOM heeft.
>
> [redacted] We hebben zelf

onderzoek gedaan naar de rechtmatigheid, maar CENTCOM heeft onderzoek gedaan naar de burgerslachtoffers.

We kunnen mijns inziens [redacted]

[redacted]

Groet,
[redacted]

Senior Beleidsmedewerker Operaties – Midden-Oosten & Caribisch gebied
Senior Policy Advisor Operations – Middle-East & Caribbean

[redacted]

Op 3 nov. 2019 om 08:24 heeft [redacted], BS/AL/HDB [redacted]@mindef.nl> het volgende geschreven:

> Reuters spreekt op 3 juni ook over rond de 70
>
> ---
>
> **Van:** "[redacted] BS/AL/DCO" [redacted]@mindef.nl>
> **Datum:** zondag 3 november 2019 om 06:47:25
> **Aan:** "[redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper" [redacted]@mindef.nl>
> **Cc:** [redacted] BS/AL/BSG" [redacted]@mindef.nl>, [redacted], BS/AL/HDB/Belmdwrs" [redacted]@mindef.nl>, "[redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs" <[redacted]@mindef.nl>, "[redacted]L, BS/AL/DS/DOPS/AfdJ5 Plan" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/DCO" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/DCO" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/DCO" [redacted]f@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/HDB" [redacted]@mindef.nl>
> **Onderwerp:** Re: DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK concept kamerbrief inzake transparantie burgerslachtoffers

Dit berichtte Al Jazeera op 3 juni 2015

Dozens die in air strikes on ISIL in Iraq's Hawijah

Civilians among at least 70 killed as US coalition envoy says ISIL problem "trending towards global implications".

03 June 2015 GMT+3

Dozens of people are reported to have been killed in air strikes targeting the Islamic State of Iraq and the Levant (ISIL) in Hawijah in Iraq, reports say.

Sources told Al Jazeera that civilians were among at least 70 people killed in the air strikes on a warehouse controlled by ISIL.

Al Jazeera's Imran Khan, reporting from Baghdad, said the attacks in Hawijah, in the Kirkuk governorate, occurred during the early hours of Wednesday b

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 2 nov. 2019 om 22:25 heeft [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 [redacted]@mindef.nl> het volgende geschreven:

[redacted]

Als niemand het kan bevestigen dan zou ik [redacted]

Prettige avond

[redacted]

[redacted]

Op 2 nov. 2019 om 22:04 heeft [redacted] BS/AL/BSG [redacted]@mindef.nl> het volgende geschreven:

Hallo allemaal,
Bij mijn weten [redacted]

Groet, [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

> Op 2 nov. 2019 om 19:42 heeft [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper [redacted]@mindef.nl> het volgende geschreven:
>
> [redacted]
>
> Misschien wat laat maar mijn brein reageert nu pas op deze zin in de eerste alinea van pagina 9 [redacted]
>
> MvG
>
> [redacted]
>
> **Van** [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs
> **Verzonden:** zaterdag 2 november 2019 14:06
> [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs
> [redacted],

[redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ5
[redacted]@mindef.n[redacted]; [redacted]
[redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
[redacted]@mindef.nl>; [redacted]
[redacted] BS/AL/DJZ/Clust.
INT
[redacted]@mindef.nl>;
[redacted]
[redacted]AfdJ3 Oper
[redacted]@mindef.nl>; [redacted]
[redacted] BS/AL/DCO
[redacted]s@mindef.nl>; [redacted]
[redacted] BS/AL/DCO
[redacted]@mindef.nl>;
[redacted] BS/AL/DCO
[redacted]@mindef.nl>;
[redacted] BS/AL/DCO
[redacted]@mindef.nl>; [redacted]
[redacted]., BS/AL/BSG
[redacted]@mindef.nl>
CC: [redacted]
BS/AL/HDB/HDB VZML
[redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: RE: DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK concept kamerbrief inzake transparantie burgerslachtoffers

Collega's,

Gistermiddag heeft er nog nader overleg plaatsgevonden met o.a. de minister. Hier kwam uit naar voren dat de Kamerbrief nog op één punt moest worden aangevuld, zie pagina 9. Daarnaast heb ik gelijk nog wat kleine laatste correcties (taal/consistentie tussen de brieven) aangebracht. Hierbij de nieuwe versie van de Kamerbrief, en van de beantwoording van de Kamervragen.

@[redacted] ik heb voor jou ook een schone versie van de Kamerbrief bijgevoegd zonder het conceptnummer in de bestandsnaam.

Onder voorbehoud van wijzigingen die de ministers mogelijk nog aan willen brengen zijn dit wat mij betreft de definitieve versies.

Groet,

[redacted]

Service van de zaak: tracks zien in Docs@Work is mogelijk. Bestand openen > Potloodje > Menu (···) > Opties voor wijzigingen bijhouden > Alle aantekeningen selecteren > Gereed.

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]M, BS/AL/DCO
Verzonden: woensdag 18 december 2019 13:47
Aan: [redacted], BS/AL/DCO
Onderwerp: FW: Input Kamerbrief

[redacted]

De eerste reeks die vanaf begin gaat over de 70

Van: [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper
Verzonden: dinsdag 22 oktober 2019 09:03
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
CC: [redacted], BS/AL/DS/DOPS/AfdJ5 Plan ; [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs ; [redacted] BS/AL/DCO ; [redacted] BS/AL/DCO ; [redacted], BS/AL/DJZ/Clust. INT ; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT ; [redacted] BS/AL/DCO ; [redacted] BS/AL/HDB/HDB VZML ; [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs
Onderwerp: Re: Input Kamerbrief

[redacted]

[redacted]

MvG

[redacted]

[redacted]

Op 22 okt. 2019 om 08:21 heeft [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl> het volgende geschreven:

> [redacted],
> [redacted] heeft die getallen gebaseerd op de CAOC CIVCAS credibility enquiry uit mijn archief die jullie ook [redacted] hebben. Het is inderdaad niet het final report. Het is dan ook geen definitief vastgesteld aantal [redacted] op basis van verschillende open bronnen. [redacted]
> Groet,
> [redacted]
>
> ---
>
> **Van:** [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ5 Plan
> **Verzonden:** dinsdag 22 oktober 2019 04:14
> **Aan:** [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper [redacted]@mindef.nl>
> **CC:** [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs <[redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/HDB/HDB VZML [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs [redacted]@mindef.nl>
> **Onderwerp:** Re: Input Kamerbrief

[redacted]

[redacted]

Op 21 okt. 2019 om 14:51 heeft [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper [redacted]@mindef.nl> het volgende geschreven:

[redacted]

Dan hoop ik dat je [redacted]

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs
Verzonden: maandag 21 oktober 2019 16:50
Aan: [redacted], BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]1@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]s@mindef.nl>; [redacted], BS/AL/DS/DOPS/AfdJ5 Plan [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>
CC: [redacted] BS/AL/HDB/HDB VZML [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs <[redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: RE: Input Kamerbrief

Allen,

Het voornemen is nu [redacted]

Vriendelijke groet,

[redacted]

From: [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper
Sent: maandag 21 oktober 2019 13:26
To: [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs <[redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ5 Plan [redacted]l@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] BS/AL/HDB/HDB VZML [redacted]@mindef.nl>; [redacted]

[redacted], BS/AL/HDB/Belmdwrs [redacted]@mindef.nl>
Subject: RE: Input Kamerbrief

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs
Verzonden: maandag 21 oktober 2019 12:17
Aan [redacted], BS/AL/DS/DOPS/AfdJ3 Oper [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] MAJ, BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DS/DOPS/AfdJ5 Plan [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>
CC: [redacted] BS/AL/HDB/HDB VZML [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: Input Kamerbrief

Collega`s,

Graag jullie aandacht voor enkele punten tav de Kamerbrief:

- [redacted]
  - [redacted]

- Het getal van 70 burgerdoden is veelvuldig genoemd in de media. NOS en NRC baseren zich op antwoorden die zij hebben gekregen van het Pentagon (https://www.nrc.nl/nieuws/2019/10/18/de-nederlandse-precisiebom-op-een-wapendepot-van-is-a3977113, "Die nacht vonden zeventig burgers de dood, bevestigde – eind 2018 – het Amerikaanse Pentagon op vragen van NRC en NOS." Daarnaast verwijzen ze naar bijgevoegd Amerikaans rapport op p.

3, waar in juni 2015 70 burgerslachtoffers in Irak bevestigd worden. [redacted] Ik zie deze opties, graag jullie input:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

We verwachten morgen het concept klaar te hebben.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
beleidsmedewerker

Cluster missies en operaties
Directoraat-generaal Beleid
Ministerie van Defensie
Plein 4 | Den Haag | 2500 ES |
[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] CENTCOM CCJ5 (NLD) [redacted]@mail.mil>
Verzonden: woensdag 20 november 2019 21:55
Aan: [redacted], BS/AL/DS/DOPS/J3 OPS [redacted]@mindef.nl>
CC: [redacted] (NLD) [redacted]@mail.mil>
Onderwerp: RE: CENTCOM Holding Statement on Coalition Airstrike June 2, 2015

[redacted]

Dit is de versie die we nu krijgen.
Hoor graag van je.

Groet
[redacted]

From: [redacted] USARMY CENTCOM CENTCOM HQ (USA) [redacted]@mail.mil>
Sent: Wednesday, November 20, 2019 10:39 AM
To: [redacted] CENTCOM CCJ5 (NLD) [redacted]m@mail.mil>; [redacted] (NLD) <[redacted]@mail.mil>
Cc: [redacted] USARMY CENTCOM CCJA (USA) [redacted]@mail.mil>
Subject: CENTCOM Holding Statement on Coalition Airstrike June 2, 2015

Sir, ma'am,
Just for clarification, please use only the word attachment provided with the cleared statement.

v/r

[redacted]

HEADQUARTERS UNITED STATES CENTRAL COMMAND
7115 South Boundary Boulevard
MacDill AFB, Fla. 33621-5101
Phone: (813) 529-0220

November 20, 2019

USCENTCOM Holding Statement on Coalition Airstrike June 2, 2015

USCENTCOM offers the following in response to your request for clarification of our previous email sent on December 11, 2018, titled: "Request – coalition air strike Hawija 2-3 June 2015."

Open-source reporting regarding an airstrike on an ISIL VBIED (Vehicle-borne Improvised Explosive Device) factory on June 2, 2015, in Al Hawijah, Iraq, claimed that there were approximately 70 CIVCAS (civilian casualties). Upon receipt of this information, the Combined Joint Task Force-Operation INHERENT RESOLVE (CJTF-OIR) conducted an investigation of the CIVCAS allegations.

The investigation found that non-combatant deaths were likely a result of large secondary explosions caused by VBIED materials stored at the ISIL factory. However, the investigation was unable to confirm the specific number of CIVCAS.

Coalition forces follow a rigorous targeting process for all strikes that helps ensure strict adherence to the Law of Armed Conflict while attempting to avoid collateral damage. Any loss of innocent life is tragic, and CTJF-OIR continues to take all feasible precautions to avoid putting civilians in danger in our pursuit of a ruthless enemy.

-30-